

FOTO: MATTIAS PERSSON

Användande av kulturstubbar

Kulturstubben är en 1,3 m hög skapad stubbe, dvs. ungefär brösthöjd. Den ska fungera som markör för forn- eller kulturlämningar och genom sin avvikande höjd inte kunna förväxlas med en naturvårdshögstubbe. För att undvika missförstånd – håll isär de olika typerna av stubbar så gott det går på hygget.

Varför ska de användas

Kulturstubbar ska signalera en enskild lämning eller ett område med flera lämningar för att skydda dessa vid skogliga åtgärder. Maskinförare och skogsvårdspersonal ska lätt kunna se att det finns forn- eller kulturlämningar som kräver speciella åtgärder eller som helt ska undantas från skogsbruk. Signalvärdet räcker så länge kulturstubbar står kvar, i bästa fall t.o.m. förstagallringen (20-25 år). Under perioden fram till dess kan flera aktörer ha varit involverade.

Signalvärdet är även till nytta och glädje för friluftslivet eftersom lämningarna lätt går att hitta trots förändrad markvegetation efter en avverkning.

När ska de användas

Kulturstubbar ställs främst i samband med föryngringsavverkning. Vid gallring är det bra att träd som senare kan bli kulturstubbar lämnas kvar på lämpligt avstånd från lämningen. Ett alternativ är att redan vid gallringen skapa kulturstubbar.

Hur de ska placeras

Kulturstubbar placeras 2-5 meter utanför lämningen eller områdets ytterkanter och vara så pass många att de tydligt visar var särskild hänsyn behöver tas. Beroende på lämningarnas antal, dess former, belägenhet och omfattning, kan undantag behövas för att undvika minskat signalvärde. Alltför många kulturstubbar kan förvirra snarare än förtydliga.

Målbild

Kulturstubbar används som standard vid föryngringsavverkning för att signalera forn- och övriga kulturlämningar. Åtgärden syftar till att förtydliga lämningarna och minska skaderisken.

Målbild	Enstaka lämning	Flera lämningar Linjeobjekt	Yttäckande lämningar
Användning av kulturstubbar	3 eller fler kulturstubbar ställs 2-5 meter utanför lämningen eller där lämpliga träd finns.	Lämningsområden markeras i ytterkant med kulturstubbar. En enskild kulturstubbe kan eventuellt ställas per lämning inom sammanhängande lämningsområden. Linjeobjekt markeras med kulturstubbar längs med sträckningen. Markera särskilt tydligt då linjeobjektet ändrar riktning.	I vissa fall, då den yttäckande lämningen enbart berör del av hygge, kan denna som helhet markeras med kulturstubbar i ytterkanten. Enskild avvikande lämning kan också markeras vid behov. På röjningsröseområden med lämningar jämnt spridda över hela avverkningsytan ställs inga kulturstubbar.
Lämnings-exempel	Enskild bebyggelselämning Kolningsanläggning Tjärframställningsplats	Stenhägnad Stig eller väg Torp- eller fåbodemiljö Område med kolningsanläggningar	Sentida röjningsröseområde (efter 1850)

FOTO: GÖRAN LUNDH

OBS. Fornlämningsklassade lämningar behandlas enligt länsstyrelsens beslut!

För mer information om hur du arbetar med forn- och kulturlämningar:

Branschgemensamma riktlinjer är framtagna av skogsbruket och Skogforsk. Gå in på: www.skogforsk.se för att läsa mer.

